

Vårkorn

Ett gigantiskt lager av 2009 års skörd och nattsvarta priser. Men en ekonomisk återhämtning innebär fler restaurangbesök och ökat resande med ökad ölkonsumtion som följd. Nu kan vi börja se ljuset i tunneln.

Att marknaden svänger blir tydligt när det kommer till korn. Läser man fjolårets marknadsanalys i Gårdsmagasinet står det att det utgående lagret minskat och att det är stigande priser på spannmål i allmänhet och malkorn i synnerhet. Med skörd 2009 färskt i minnet vet vi att det inte alls ser ut så nu.

– Med nuvarande prisrelation kommer malkornsarealen att minska i EU och det kan tala för en mer positiv prisutveckling 2010, säger Per Germundsson, produktmarknadschef på Lantmännen Lantbruk. Sett i det stora hela är malkorn en liten gröda i EU och när många ökar eller minskar sin odling får det stort genomslag på priserna, åt båda håll. För skörd 2010 går trenden mot mer höstraps och höstvetete vilket kan bidra till att vi på nytt får se högre priser.

Han vill gärna se att vi nått botten nu och att det bara kan bli bättre.

Huvudargument inför skörd 2010, malkorn

- Vi har en förväntad arealminskning.
- Att odla malkorn innebär en bättre premie än foderkorn.
- Korn är billigare att odla än vårvetete.
- Det har kommit nya sorter som ger bättre avkastning och säkrare kvalitet.

Huvudargument inför skörd 2010, foderkorn

- Att odla för egen användning innebär ingen risk.
- Priserna kan inte bli lägre.

Den ekonomiska krisen påverkade ölförsäljningen som stagnerat och minskat de senaste två åren, men om ekonomin vänder uppåt gör ölförsäljningen detsamma och det blir därmed ökad efterfrågan på malkorn.

Odla rätt gröda

	Möjligheter	Hot	Vi rekommenderar
 Foder	Minskad odling på grund av låga priser = lägre produktion, men hur pass lägre? Odla för egen användning.	EU är ett överskottsområde och är beroende av export till Mellanöstern. Tilltagande konkurrens från Svarta Havet.	Odla foderkorn om du kan eller odla foderkorn för gårdsbehov.
 Energi	Liten marknad.	Grödor som majs, vete och rågvete är bättre som energigrödor.	Fundera på om du kan odla malkorn.
 Malkorn	Förväntad arealminskning kan leda till efterfrågan. Nya sorter ger bättre avkastning och säkrare kvalitet.	Ölkonsumtionen har minskat och stagnerat. Ökad malkornproduktion i Östeuropa och Ryssland.	Lantmännen når nya marknader och har ett gott kvalitetsrykte. Dra nytta av det för att odla malkorn. Nya intressanta sorter testas regelbundet. Följ marknaden och prissäkra.

Världsproduktion av korn (Milj ton) enligt IGC.

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Ingående lager	25,3	21,1	34,4
Produktion	134,9	148,7	142,8
Förbrukning	139,1	147,2	145,0
Utgående lager	21,1	22,6	28,1

Malkornsproduktion EU 27 (1 000 ton) enligt Strategie Grains.

	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Malkornsproduktion	13 649	12 123	10 137	10 656	12 140	13 532
Förbrukning EU 27	10 710	10 308	10 013	10 270	10 419	10 267
Export ut ur EU 27	547	587	340	356	505	3 265
Balans	1 468	788	-359	32	929	655
Överskott/förbrukning	27%	18%	1%	4%	17%	2 610

Vad passar bäst på din gård?

Vid odling till avsalu gäller generellt att om förutsättningar finns på gården är malkornsodling att föredra framför foderkorn. Nya intressanta malkornssorter introduceras fortlöpande. Men om din gård ligger nära en foderfabrik eller i ett under-skottsområde kan odling av foderkorn vara mer konkurrenskraftigt.

Skåne och Blekinge

Överlag ett område med mycket hög odlings säkerhet. För den som ska vårsa för avsalu är malkorn ett givet alternativ. Tipple är fortsatt huvudsort även om Quench introduceras så sakteliga. Det foderkorn som förbrukas täcks till stor del med avrenskorn från malkorn och import av foderkorn.

Mellersta Götaland

Stor förbrukning av foderkorn men också nära till stort mälteri. Quench är huvudsort för malkorn. Hög avkastning innebär att kostnaden om du misslyckas med kvaliteten är mindre än med många andra sorter.

Väst

Malkorn bör vara intressant odlingsalternativ jämfört med andra vår-sådda grödor. Från området levereras malkorn till mälteriet i Halmstad samt kunder i Holland och Belgien. Quench introduceras i än större omfattning vilket innebär högre avkastning men kanske också viss risk för låga proteinhalter vilket du bör vara uppmärksam på.

Öst

Astoria försvinner och ersätts fullt ut av Tipple som är största malkornssorten i Europa. Export sker till mälterier i Ryssland, Tyskland, Belgien och Holland.

Vårkornsorster

Malkorn

NFC Quench

Quench är marknadens högst avkastande malkorn med jämn prestation i samtliga provningsområden. Sorten har ett medellångt strå med bra stråstyrka och liten risk för stråbrytning. Quench har god mjöldaggsresistens och är nematodresistent. Sorten mognar ett par dagar senare än mätarblandningen. En ytterligare styrka med sorten är de goda maltegenskaperna. Quench visar mycket god storlekssortering och gynnsamt låg proteinhalt, vilket uppskattas av mälterierna. Den höga avkastningsnivån gör att sorten är mycket intressant även vid odling till foder.

NFC Tipple

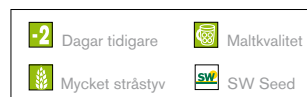

Tipple är en robust malkornssort som visar mycket god avkastningspotential framför allt i Mellansverige. Sorten är kort och har ett mycket styvt strå, som står emot stråbrytning mycket bra. Den är nematodresistent och mognar i genomsnitt liktidigt med mätarblandningen. Tipple har goda maltegenskaper och utmärkt storlekssortering. Sorten är storkärning, ger medelhög rymdvikt samt gynnsamt låg proteinhalt.

SW Makof

SW Makof är ett tvåradigt enzymmalkorn lämpat för whiskey- eller ölframställning när hög enzymaktivitet är nödvändig. Sorten odlas på kontrakt och ger endast någon procent lägre skörd än mätarblandningen, men har klara kvalitetsfördelar. Stråegenskaperna är goda och sorten mognar liktidigt med mätaren.

Foderkorn

Gustav

Foderkornet Gustav fortsätter att toppa avkastningsligan med upptill 12 % högre avkastning jämfört med mätaren och överlägsenheten visar sig jämnt över provningsområdena. Sorten har ett kort, mycket styvt strå med liten tendens till stråbrytning. Gustav är en sort som bestockar sig kraftigt och visar därför god halmskörd trots att den är kort under normalåret. Sorten har nematodresistens mot både ras 1, 2 och Gotlandsrasen, men är känslig för mjöldagg. Den mognar liktidigt med mätaren.

Mercada

Mercada är ett foderkorn med hög avkastningspotential och ett något längre strå. Trots sin längd är strået styvt och har liten tendens till stråbrytning. Mercada har god mjöldaggsresistens och mognar liktidigt med mätaren. Sorten har stor kärna.

SW Mitja

SW Mitja är ett tidigt mognande foderkorn med mycket hög avkastningspotential för Svealand och södra Norrland som har ersatt sorten Re kyl. Sorten är klart tidigare än mätarblandningen och jämfört med sorter i det riktigt tidiga sortimentet ger SW Mitja en betydligt högre skörd. Det är en sort att odla

även söderut på gårdar där tidighet prioriteras. Sorten har ett förhållandevis kort och mycket styvt strå. Den är känslig för mjöldagg. Kvalitetsegenskaperna är goda med stor kärna, hög rymdvikt och höga protein- och stärkelsehalter.

Filippa

Filippa är ett tidigt foderkorn, som mognar cirka tre dagar före mätarblandningen, och lämpar sig i områden där detta är en viktig egenskap. Strået är styvt och har i moget stadium viss risk för stråbrytning. Sorten är något känslig för mjöldagg men har god tolerans mot låga pH-värden och klarar att odlas på jordar med pH ner mot 4,5. Filippa har en mycket stor kärna med hög rymdvikt.

SW Barbro

SW Barbro är marknadens tidigaste tvåradskorn och i Norrland mognar det fyra dagar tidigare än mätaren och jämfört med de ytterligare tidiga sexradskornen ligger avkastningen betydligt högre. Sorten är ganska lång, ungefär som sexradskornet Judit, men har bättre stråegenskaper med framför allt lägre tendens till stråbrytning. SW Barbro är en förhållandevis frisk sort med stor kärna, bra rymdvikt och hög proteinhalt.

SW Judit

SW Judit är ett sexradskorn för norra delarna av landet och har med sin klart starkare avkastningspotential ersatt sorten Rolfi. Även stråstyrkan har förbättrats och risken för stråbrytning är minskad i sorten. SW Judit mognar ungefär en vecka tidigare än mätarblandningen och även betydligt tidigare än det tidiga sortimentet av tvåradskorn.

Relativ kärnskörd i officiella försök 2004-2008 i olika områden med sortblandning som mätare.
Medeltal behandlade-obebehandlade led.

Sort	Provningsområde						Antal försök
	A	B	C	D	E	F	
Sortblandning	6 810	6 420	5 260	7 260	5 640	6 400	229
Relativ skörd	100	100	100	100	100	100	100
Quench	107	105	107	104	107	107	65
Tipple	101	101	100	103	105	102	112
SW Makof	97	99	-	99	99	97	88
Gustav	107	109	105	110	108	106	132
Mercada	107	107	100	104	104	102	97
SW Mitja			95	96	100	102	40

Odlings- och kvalitetsegenskaper i de officiella försöken 2004-2008.

Sort	Stråstyrka 100 - 0	Stråbrytning 100 - 0	Strållängd cm	Axbrytning %	Mognad dagar	Rymdvikt g/l	Tkv g	Proteinhalt % av ts
Sortblandning	85	16	69	9	110	669	47,9	11,8
Quench	-2	-2	-1	-7	+2	-1	-1,4	-0,6
Tipple	+2	-4	-5	-3	+1	-3	+3,4	-0,7
SW Makof	-3	+3	-1	-1	±0	+1	-1,0	+0,4
Gustav	+2	-4	-5	-1	±0	±0	-1,2	-0,4
Mercada	-1	-1	-3	+22	-0	-1	+3,2	-0,6
SW Mitja	-6	+5	±0	+7	-2	+12	+0,3	+0,2

Relativ kärnskörd i officiella försök 2004-2008 av tidiga kornsorter i områdena F och G med sortblandning som mätare.
Medeltal behandlade-obebehandlade led.

Sort	Avkastning Område		Egenskaper					
	F	G	Stråstyrka 100-0	Stråbrytning 100-0	Strållängd cm	Mognad dagar	Rymdvikt g/l	Tkv g
Sortblandning	6 340	5 240	89	11	66	110	671	48,9
Relativ skörd	100	100						
SW Barbro	87	94	-15	+11	+9	-4	+2	+1,3
SW Judit 6-rads	93	95	-12	+24	+6	-6	-22	-7,8
SW Mitja	101	107	-5	+4	+1	-3	+16	+0,5

Gödsling till korn

Målet är att producera en hög skörd till en låg kostnad. Vid odling av malkorn ska dessutom en lagom hög proteinhalt uppnås (10,5-11,0 procent). Malkornet ska därtill ha en hög tusenkornvikt och jämn grobarhet. Korn har en mycket snabb utveckling på våren och merparten av växtnäringen bör tillföras i samband med sådd. Enklast uppnås detta genom att radmylla ett lämpligt NPKS-medel i samband med sådd.

Försök med olika NPK/NP-medel vid olika fosfornivåer, Mellansvenska försök 2005-2007.

Merskörd, kg/ha, utöver bara Axan (NS 27-4) vid 100 kg N/ha.

P-AL	NPK 27-3-3	NPK 24-4-5	NPK 22-6-6	NP 27-5
<4	442	737	791	203
4-8	251	378	502	181
8-10	185	263	304	183
Förändring	minsning	balans	ökning	balans

Skördeanpassad kvävegödsling, kg N/ha

Gäller radmyllning vid "normala" förhållanden. Justera efter priskvot, förfrukt, stallgödsel och kväve mineralisering enl. sid. 56-57

Område och gröda	Sorttyp	Skördenivå vid optimalgödsling, ton/ha					
		3	4	5	6	7	8
SYDSVERIGE							
Korn, foder	Gustav, Mercada		80	95	110	125	140
Korn, malt	Tipple, Quench		75	90	105	120	130
MELLANSVERIGE							
Korn, foder	Gustav, Mercada		80	100	115	130	140
Korn, malt	Quench, Tipple		75	90	105	120	130
NORRA SVERIGE							
Korn, foder	SW Mitja, Barbro, Judit	60	80	100			

Delning av kvävegivan

Många års försök visar att en delning av kvävegivan fungerar bra. Vid mycket tidig sådd skapas ökad risk för kväveförluster om hela kvävegivan tillförs då.

Riktlinjer kvävefördelning

	Vid sådd	Tidig komplettering Stadium 31-32
Korn, tidig sådd	50-70 %	30-50 %
Korn normal sådd	80-100 %	0-20 %
Korn, sen sådd	100 %	0 %

Kalk och mikronäring

Korn har behov av ett bra pH, minst 6,1 på sand- och mojordar och 6,5 på styva lerjordar. På mullrika jordar kan det vara något lägre. Vid kalkning bör du välja en magnesi-umhaltig kalk om det finns magnesiumbehov, vilket är vanligt på lätta jordar. Vid låga koppartal enligt markanalysen ska man gödsla med Koppargödsel eller bladgödsla med Coptrac. I vårkorn är manganbrist vanligt, speciellt på lätta porösa jordar och vid höga pH-värden. Gramitrel och Wuxal Microplant är specialanpassade bladgödselmedel som innehåller för stråsådd viktiga mikronäringsämnen.

